

ת"פ 57551/05/13 - מדינת ישראל נגד פרדי מליק

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 57551-05-13 מדינת ישראל נ' מלק

בפני כב' השופטת דיאנה סלע

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם פרדי מליק

גזר דין

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות דלהלן: לקיחת שוחד - עבירה לפי סעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: החוק העונשין); שידול למתן שוחד - לפי סעיף 291 + 30 לחוק העונשין ומרמה והפרת אמונים - לפי סעיף 284 לחוק העונשין.

יודגש כי הכרעת הדין-לפיה הנאשם הורשע בשתי עבירות של מרמה והפרת אמונים, הן בפרט האישום הראשון והן בפרט האישום השני - תוקנה בהתאם להסכמת הצדדים בפרוטוקול ישיבת 7/9/16, והנאשם הורשע בעבירה אחת בלבד של מרמה והפרת אמונים, המתייחסת לפרט האישום השני בלבד.

2. תמצית העובדות שנקבעו בהכרעת הדין

העובדות הנוגעות לפרט האישום הראשון

א. הנאשם שימש בזמנים הרלוונטיים לעובדות כתב האישום, סגן וממלא מקום ראש עיריית נשר (להלן: העירייה). על יסוד ראיות שהוכחו נקבע בהכרעת הדין כי בין השנים '06- '10, שילם עמאד פלאח, אשר ניהל חברות שונות שסיפקו שירותי כוח אדם לעירייה, בעיקר בתחום הניקיון (להלן: פלאח), לנאשם - לבקשתו - סכומי כסף חודשיים בהיקף של אלפי שקלים, כאשר בשנה האחרונה הגיעו הסכומים לכדי 5,000 ₪ בחודש, ובסך הכל, כספים בסדר גודל של לא פחות מ- 150,000 ₪, כפי שצוין בכתב האישום (להלן: כספי השוחד).

פלאח ניהל את חברת נדד השקעות בע"מ, קבלנית כח אדם זמני לעירייה (להלן: נדד), ושילם כספי שוחד אלה לנאשם תמורת סיועו של הנאשם לפלאח ולנדד, הן בהדיפת ביקורת של בכירים בעירייה על ניהול לקוי של נדד, אשר הלינה את שכרם של עובדיה, שאף פנו לבכירי העירייה ושבתו בגין כך, הן בהדיפת ביקורת על עבודה לקויה של עובדיה של נדד, ועוד.

לא זו אף זו, לאחר שמבקר העירייה גלעד הישג (להלן: המבקר או הישג) ביקר בשנת '09 את התנהלותה של נדד, והמליץ לעירייה לפרסם בהקדם מכרז חדש לאספקת שירותי כח אדם, ולא לאפשר לנדד להשתתף במכרז, פנה הנאשם למבקר - בהמשך לשוחד אותו קיבל מפלאח - ודרש ממנו למחוק את ההמלצה שלא לאפשר לנדד להשתתף במכרז.

פלאח שילם את הכספים לנאשם מדי חודש בחודשו במזומן - עוד בטרם שולם שכרם של הפועלים - לפעמים במשרדו של הנאשם מתחת לשולחן, לעתים במקומות אחרים, במסעדה, בשירותים, באירוע חברתי, או בביתו

של אחד מהם, אך בארבע עיניים; הנאשם נהג לספור את הכסף, ואם לא שולמו הכספים בזמן, היה הנאשם מטיל עליו סנקציות. פלאח חש מאוים, מושפל, וידע כי הוא חייב לשלם לנאשם את הכספים הללו על בסיס קבוע, במועד המוסכם, מפני שאם לא יעשה כן תאבד נדד את העבודה, למרות שלדעתו, זכתה נדד במכרז כדון, מפני שהצעתה היתה הזולה ביותר.

ב. בשנת '06 לערך, נתן פלאח ליוחאי וינשטיין - מזכיר העיריה מזה שנים רבות ועובד ציבור, אשר היה גם מזכיר ועדת המכרזים של העיריה והאחראי מטעמה על תפקודן של חברות כוח אדם זמני בעיריה (להלן: וינשטיין) - 9,000 או 10,000 ₪; זאת לאחר שהנאשם פנה אליו, סיפר לו כי וינשטיין מסובך בהימורים, וביקש ממנו להלוות לו וינשטיין סכום זה, ולאחר שהנאשם הפנה את וינשטיין אל פלאח כדי שיבקש ממנו הלוואה, ותיאם את הדברים ביניהם. פלאח מסר את הכספים לו וינשטיין במזומן בתוך מעטפה, וינשטיין אמר שיחזיר לו את הכסף, אך לא החזירו מעולם. בין השנים '06-'10, שילם פלאח לו וינשטיין כספים נוספים, לבקשתו, בסדר גודל של 1,000 ₪ מדי חודש בחודשו. וינשטיין לא החזיר לפלאח את הכספים הללו, וכל אותה תקופה סייע לפלאח במסגרת תפקידיו בעיריה, כמפורט לעיל, בדומה לנאשם. וינשטיין פנה אף הוא למבקר בדרישה דומה בשנת '09, ואף פעל להאריך את תוקף ההסכם של העיריה עם נדד עד יולי '10. (למען הסר ספק, וינשטיין אישר בעדותו קבלתם של הכספים הנ"ל בנסיבות המפורטות לעיל, אך מסר כי ניתנו כהלוואה וכפר בהיותם כספי שוחד).

ג. בחודש אפריל '10, פרסמה העיריה מכרז לאספקת כוח אדם זמני (להלן: המכרז), ופלאח הגיש מועמדות למכרז באמצעות חברת ו"ס בע"מ, שהיתה רשומה על שם אחותו, אך מצויה בשליטתו המלאה (להלן: ו"ס). זאת, לאחר שוינשטיין והנאשם הודיעו לו מבעוד מועד בטלפון ובשיחות בעל פה, כי לא כדאי שיגש למכרז בשמו, עקב התנגדות האופוזיציה לכך.

מעטפות המכרז נפתחו בעיריה ביום 10/5/10, וחברי וועדת המכרזים, אשר וינשטיין שימש כמזכיר, ביקשו וקיבלו חוות דעת של הגזבר והיועץ המשפטי לעיריה, עו"ד אלכסנדר טנדלר (להלן: טנדלר), בקשר לפגמים שונים בהצעות שהוגשו. מיום פתיחתן של מעטפות המכרז עד יום 21/7/10 (במהלכו נערך חיפוש במשרדי העיריה), הביע הנאשם תמיכה ישירה ועקיפה בהצעתה של ו"ס, בודעו כי היא נשלטת על ידי פלאח - בהליך של בחירת הזוכה במכרז - בפני יו"ר וועדת המכרזים דימיטרי (דימה) קוטלר (להלן: קוטלר), הגזבר מוטי חן (להלן: הגזבר), חבר ועדת המכרזים יחיאל אדרי (להלן: אדרי), ועו"ד טנדלר, וכי חלק מהבכירים המליצו שלא לקבלה; כל זאת כדי לסייע לפלאח, בשל השוחד שקיבל ממנו. הוכח כי וינשטיין ביצע אף הוא פעולות דומות לאלה של הנאשם, ואף נמרצות ממנו, ועורר ביקורת של הבכירים, כאמור לעיל. בטרם פורסם שם הזוכה במכרז, נפתחה חקירת המשטרה.

למען הסר ספק, הקביעות בהכרעת הדין התייחסו לנאשם בלבד, לאחר שניתן לו וינשטיין ולפלאח חסיון מוחלט מפני הפללה עצמית, ואין בדברים כדי לקבוע ממצאים מרשיעים לגביהם. (השוו בג"צ 188/96 **צירינסקי נ' סגן נשיא בית משפט השלום בחדרה**, פ"ד נב (3), 721, עמ' 730-731, מפי כב' הש' קדמי (להלן: ענין צירינסקי)). עם זאת, מאז ניתנה הכרעת הדין הורשע גם פלאח במתן שוחד על פי הודייתו, בפני מותב אחר.

ד. כן נקבע בהכרעת הדין כי מקובלת טענת ההגנה לפיה המאשימה לא הוכיחה שהנאשם סייע לפלאח לזכות במכרזים קודמים למכרז נשוא תיק זה.

העובדות הנוגעות לפרט האישום השני

בשנים '08- '10' נהג הנאשם להורות למנהלי מחלקות בעיריה לבצע בביתו הפרטיים וכן בביתה של אמו עבודות תחזוקה שונות, וזאת במהלך יום העבודה בעיריה, ותוך שימוש בצידה של העיריה וברכוש.

א. בעקבות הוראה שנתן הנאשם ביום 18/7/10 לאבי פסקל, מנהל מחלקת התפעול בעיריה (להלן: פסקל), הזמין פסקל מהקניין שלמה בוזגלו (להלן: בוזגלו), שני שלטים ועליהם הכיתוב "חניה פרטית". הוא לקח את השלטים, הורה לבוזגלו לשלוח את החשבונית להנהלת החשבונות בעיריה, ואיפסן אותם במחסן בעיריה. במועד הרלוונטי, הורה הנאשם לפסקל לארגן מספר עובדים לעבודה פרטית בביתו, ובעקבות סיכום מראש, הסיע הנאשם את ולרי לנקו ואת שלמה איטח (להלן: ולרי ואיטח בהתאמה), שיוחדו לכך, מהחניה האחורית של העיריה אל ביתו ברחוב התאנה. זאת, לאחר שפסקל הסיע את ולרי ואת איטח למחסן, והחזירם לעיריה עם השלטים. ולרי ואיטח הרכיבו מדפים על עמודי ברזל במחסן של הנאשם, ואיטח אף הזיז ציוד כבד שהקבלן השאיר במחסן, לבקשתה של אשת הנאשם. משהתברר לעובדים כי לצורך התקנת השלטים דרוש חשמל, ובמחסנו של הנאשם לא היה חשמל, הגיע פסקל לבית הנאשם, אסף את ולרי, והשניים נסעו וחזרו עם גנרטור כדי להתקין את השלטים בחנייתו של הנאשם. לאחר השלמת העבודות, כשעה וחצי לאחר מכן (בשעות הצהריים), הסיעם פסקל חזרה לעבודה.

הנאשם לא שילם לעובדים ולו שקל אחד, למעט קופסת סיגריות שנתן הן לולרי והן לאיטח.

ב. במועד לא ידוע בשנת '10, ביצע פסקל ביחד עם ולרי עבודה פרטית נוספת עבור הנאשם בביתו, בשעות העבודה יחד עם ולרי - תיקון תריס ברח' האלון, ללא כל תשלום.

ג. במועדים לא ידועים בשנים '09 ו-'10, נדרש סמיון גרובמן, מנהל מחלקת חשמל בעיריה (להלן: סמיון), להגיע פעמיים לביתו של הנאשם, על מנת לפתור בעיה בתחום החשמל, ובשתי פעמים אלה תוקן קצר בביתו של הנאשם, ללא תשלום כלשהוא. בשנת '09 הסיע סמיון את סגנו מיכה סויסה (להלן: סויסה), לבית הנאשם בשעות העבודה בעיריה, וסויסה החליף שקע בחדר הילדים בבית הנאשם, כאשר סמיון הביא עמו את השקע החדש, וסויסה ביצע את העבודה ללא תשלום.

ד. בשנת '06 ביצע סויסה עבודה פרטית בבית אמו של הנאשם, בשעות העבודה של העיריה ללא תשלום, לבקשתו של סמיון. סויסה החליף נתיך חרסינה בביתה של האם, שם היה קצר בארון החשמל הראשי.

בשנת '08 נדרש סמיון להגיע לבית אמו של הנאשם, לפתור בעיה בתחום החשמל. משמצא כי מדובר בקצר במזגן, אמר לה להזמין טכנאי מזגנים.

ראיות לעונש

לנאשם אין הרשעות קודמות, והתביעה לא ביקשה להגיש ראיות לענין העונש.

3.

4. עדי אופי מטעם ההגנה

ההגנה העידה מספר עדים לעניין אופיו הטוב של הנאשם, היותו איש עבודה, פעיל עשייה, אדם התורם מזמנו וממרצו לאוכלוסיות המוחלשות ולכל דורש, מסור להוריו ולמשפחתו.

א. גב' אלה אדלשטיין, אישה מבוגרת, הסובלת מנכויות במספר תחומים, המתגוררת עם שתי בנותיה הבגירות בנשר, העידה על העזרה הרבה שנתן לה הנאשם, בתפקידו כסגן ראש עיריית נשר. היא סיפרה על שריפה שארעה בביתה בחנוכה, אשר כילתה את כל תכולתה של דירתה, ועל העזרה הרבה שהושיט הנאשם לה ולבנותיה, על אף שלא הכירה אותו לפני כן כלל. הוא נתן לה ולבנותיה כסף כדי לאפשר להן להתגורר בבית מלון למשך שבוע, סיפק להן צבע לצביעת הדירה, סייע לה לערוך בת מצווה לבתה, עזר לה ברכישת אוכל מיוחד לאחת מבנותיה שעברה ניתוח קשה, ותמך בה. יחד עם זאת, אישרה כי הכספים שניתנו להן היו מכספי העירייה. (עמ' 1308-1311).

ב. מר ראובן אברמוביץ', מנכ"ל העמותה למען הקשיש (להלן: העמותה), המתגורר בגבעת אבני, העיד כי הנאשם היה נציג העירייה בעמותה, ואף מורשה חתימה בה משך 25 שנה. הוא עבד בהתנדבות בעמותה, כמו כל ההנהלה, פעל רבות לטובת הקשישים (לרבות חלוקת שוברי חג, מתנות לחגים, השגת תקציב למצבה לקשיש שעזיבונו לא הספיק לכך, וכן לסיוע נוסף מהעירייה), עזר להקים מוזיאון בנשר של יהודים שנלחמו בנאצים במלחמת העולם השנייה, טיפל גם בהוריו הקשישים, והיה מוכר בקהילה כבעל "**לב רחב ואוזן גדולה**". (עמ' 1311-1314).

ג. מר שמעון שראל העיד כי הוא רואה חשבון, בן 66, גרוש, נכה צה"ל, ביקש אף הוא לקחת בחשבון את הצד האישי והאנושי של הנאשם. שראל העיד כי התיידד עם הנאשם לפני כארבעים שנה, בהכירו אותו כעובד ציבור העוזר לזולת, אם כי לא היה ביניהם קשר קרוב. לפני מספר שנים, עזר לו הנאשם רבות משנזקק לכך עקב מצב בריאותי אותו תיאר. הוא הגיע אליו כמעט יום ביומו, ישב לידו ועזר לו, על אף שלא היה חייב לו דבר, ושראל לא ביקש ממנו כל עזרה, תוך גילוי רוחב לב ונדיבות לא מוסברים. כמו כן, ידוע לו כי הנאשם עזר לאנשים רבות, והגדיר אותו כ"**איש אנושי**". (עמ' 1317-1320).

ד. גב' שרה בן שימול-דותן, תושבת העיר נשר מאז היוולדה בשנת 44', העידה כי שימשה מזכירת המשמר האזרחי בעבר, ומשך כל השנים היא פעילה חברתית. לדבריה, היא עזרה לזקנים חלשים, חולים וכיוצא בזה, לצורך זה אף נהגה להתייעץ עם הנאשם, אשר "**דלתו הייתה פתוחה ואוזנו כרויה**", והוא עזר לה בהתנדבות, עזר להקים מעקבות לזקנים, כדי שיוכלו לעלות במדרגות של הדרך הציבורית ועוד. היא סיפרה כי הכירה גם את אמו של הנאשם, וכי הנאשם ואמו היו קשורים מאוד זה לזה. בעקבות החקירה, שקעה האם, חלתה ונפטרה, וגם הנאשם, אשר לקח את האשמה על עצמו, נחלש מאוד. העדה חזרה ואמרה כי הנאשם עשה רבות לטובת האנשים, והוא "**איש של נתינה**". (עמ' 1325-1326).

ה. מר שמעון בן עמי, עיתונאי ותיק, אשר העיד כי הוא פועל לסייע לנזקקים, תיאר כיצד התאגדה קבוצה של

עיתונאים לחלק אוכל מדי יום שישי לשמונה נכים הזקוקים לכך, והנאשם הוא אחד מחברי הקבוצה מאז קרא לו. לדבריו, לאחרונה התארגנה הקבוצה לעזור גם למספר ילדים, והנאשם הסכים לשתף איתם פעולה. בן עמי הגדיר את הנאשם כ"בן אדם טוב... יש לו נשמה טובה", וכן כ"פעיל בעשייה". (עמ' 1323-1324).

ו. **מר ג'קי מליק**, אחיו של הנאשם, בן 66, מהנדס בניין, גרוש ואב לשלושה ילדים, ומתגורר בתל אביב, ביקש להתחשב באחיו הנאשם ולא לשלוח אותו לכלא. הוא העיד כי הנאשם היה צעיר הבנים במשפחה, היה בן מסור וטיפל בהוריו, מפני שהאחים האחרים היו רחוקים. הוא תיאר את הנאשם כאדם שמח, חברותי ומקובל, אשר השתנה לאחר החקירה במשטרה ופטירתה של אמם, מפני שחש כי מצבה הבריאותית התדרדר עקב כל מה שקרה לו, והוא האשים עצמו במותה. הוא תיאר את משפחתו של הנאשם, פעילותו הציבורית, ציין כי בריאותו התרופפה, הוא סובל מסוכר גבוה ומיתר לחץ דם, וביקש להתחשב בכל האמור, באומרו בין השאר כי לפי מה שהוא מכיר את הנאשם, הוא לא קיבל שוחד. (עמ' 1314-1317).

ז. **מר מנחם מליק**, אחיו הגדול של הנאשם, בן 68, המתגורר בכרמיאל, פנסיונר של משרד הביטחון, אשר סבל אף הוא ממצב בריאותי קשה לפני מספר שנים, חזר על דבריו של אחיו ג'קי, וסיפר אף הוא כיצד דאג הנאשם להוריו, לילדיו ולמשפחתו. הוא תיאר את עבודתו הציבורית של הנאשם, אשר התפרשה על פני כל זמנו, גם על חשבון המשפחה. גם מנחם סיפר כי אמם סבלה מאוד מחקירתו של הנאשם במשטרה והחשדות שהועלו נגדו, "**אכלה את עצמה**", ונפטרה מצער. הנאשם עצמו היה ממוטט מרגשי אשמה, ו"**אכל את עצמו**" על מה שקרה לה. (עמ' 1320-1323).

ח. גם אשתו ובתו של הנאשם ביקשו מבית המשפט שלא לשלוח אותו לכלא. גב' **אילנה מליק**, העידה כי היא עובדת משרד החינוך בגן ילדים, הם נשואים מזה 22 שנה, ויש להם ארבעה ילדים משותפים, כאשר הקטן מביניהם הוא בן ארבע. לנאשם בת מנישואיו הקודמים, אשר התרחקה ממנו לאחר החקירות. היא תיארה את מסירותו של הנאשם לעבודתו, ובעיקר לקשישים, וצינה כי היא גידלה את הילדים לבדה, מפני שהוא כמעט לא ראה אותם, למעט בסופי שבוע. לדבריה, בשנת '03 ירו על הרכב שלו, המשפחה נאלצה לעזוב את הבית למשך כחודש, ולאחר מכן הגיעה המשטרה והייתה בודקת את הרכב באופן קבוע לפני שנכנסו לתוכו. לדעתה, מי שעשה זאת היו עברייני בנייה, משום שהנאשם סירב לתת להם את מבוקשם.

אשת הנאשם ציינה כי בעבר הוא היה אדם שמח ואהוב, מרכז חברתי, אך מזה כשש שנים, לאחר חקירתו, הוא ממעט לצאת מן הבית, אנשים אינם באים והמשפחה מצויה לבדה. הנאשם עבר התקף לב, צנתור, חלה בסוכרת, הוא לא ישן בלילה, מצבו הנפשי הדרדר והיא חוששת לו מאוד. הוא לא עובד מחוץ לבית אלא מטפל בילדים ובעיקר בילד הקטן, ואילו היא "**הגדילה את המשרה שלה**". האשה הדגישה כי שליחתו לבית הסוהר תמוטט את המשפחה, באומרה כי הוא מרכז הבית, והיא לא רואה את חיי המשפחה, ובעיקר את הילד הקטן, בלעדיו. (עמ' 1327-1330).

בתו של הנאשם, **גלית מליק**, חיילת המשרתת בדרום כמש"קית ת"ש, העידה כי היא גודלה מילדות לתת ולעזור, כי אביה הוא הדמות המשמעותית ביותר בחייה, הוא אדם "**מדהים**", שלימד אותה אהבת האדם והארץ,

וכי כל דבר שהוא עושה הוא מכל הלב. גם הבת חזרה וסיפרה על האירוע הנזכר על ידי אמה, היריות בגינן עזבה המשפחה את ביתה למשך תקופה, ועברה לגור בבית הסבים. הבת סיפרה כי בעת החקירות והמעצר הייתה בת 12. כל המשפחה הייתה בטראומה, והיא, שהייתה תלמידה מצטיינת, ירדה בלימודים ובמשקל, איבדה את מעמדה בבית הספר, ובסופו של דבר עברה לבית ספר אחר, בו אינה מוכרת. מאז החקירות, שקע הנאשם בדיכאון, מצבו הבריאותי התדרדר, הוא שמן, אינו מתעמל, והיא חוששת לו.

5. ההגנה הגישה אסופת מסמכים, וביניהם מכתבי תודה שנשלחו לנאשם על פעילותו למען אוכלוסיות נזקקות, וביניהן אק"ם בקרית אתא, בקרית ים ובחיפה, לרבות מכתב תודה לנאשם משנת '08, על יוזמתו ועל פעילותו לחברי מרכז חברתי בית חנה בקשר למסיבת פורים שהתקיימה באותה שנה.

כן הוגשו תוצאות של בדיקות שנערכו לנאשם וסיכום מידע רפואי המעיד על נטייתו של הנאשם לסוכרת, לחץ דם גבוה, השמנה, כבד שומני, שומנים בדם, ועוד. ההגנה הגישה חוות דעת של פרופ' מיכה רפפורט, מומחה לרפואה פנימית בנושא, אשר קבע כי מחלת הסוכרת מסוג 2 התפרצה אצל הנאשם לראשונה בשנת '10 לאחר מעצרו, אירוע חריג בחייו, ובהמשך בעקבות הדחתו מתפקידו בנובמבר '10, וכן עקב הדחק הנפשי החמור אותו חווה הנאשם בזמן עבודתו, המהווה גורם הדק משמעותי ביותר להתפרצות הסוכרת. כן הוגש חוות דעת של מומחה לרפואה תעסוקתית, הממליץ להכיר במחלתו זו כמחלת מקצוע.

כמו כן, הוגש מכתב מפסיכותרפיסט לילדים ומבוגרים, אשר פגש את בנו הצעיר של הנאשם ואת הוריו מספר פעמים במהלך חודש יוני שנה זו, ציין כי הילד סובל מסימני דיכאון, חשש מהיעלמות של אביו, ואף ציין כי פרידה ממנו עלולה לגרום משבר קשה שיחריף את מצבו.

בנוסף לכך, הוגשו מסמכים המלמדים כי הוצאות העירייה לקבלן כוח אדם גדלו בעשרות אחוזים לאחר שהנאשם פוטר מהעירייה (ענ/1).

6. טיעוני המאשימה

המאשימה ביקשה להשית על הנאשם מאסר בפועל מאחורי סורג ובריש במתחם העונש ההולם, אותו ביקשה להעמיד על טווח שבין 42 ל-62 חודשי מאסר, מאסר על תנאי משמעותי וקנס כבד.

א. ב"כ המאשימה הפנה לקביעות בהכרעת הדין, למעשיו העברייניים של הנאשם, והדגיש כי מדובר בהתנהגות חמורה, פסולה ונפסדת. בציינו כי עבירת השוחד פוגעת באמון הציבור במערכות השלטון השונות, הדגיש כי היא נמנית על סוג העבירות בהן הקורבן הוא הציבור ולא הפרט, ואחת ממטרות הענישה היא הטבעת אות קלון על מבצע העבירה והבעת סלידה של החברה ממעשי השוחד ומעבירת השוחד, הידועה כ"הורסת כל חלקה טובה" ומהווה סמל לשחיתות, בצורה שתרתיע את הרבים. לפיכך, שומה על בית המשפט להילחם בתופעות שחיתות שכאלה מלחמת חורמה, תוך העברת מסר חד וברור כי הנוטל שוחד, "פותח לעצמו את שער בית הכלא לתקופה ממשית ומשמעותית". (עמ' 2 לסיכומי המאשימה).

ב"כ המאשימה אף ציין כי בחודש פברואר 10' החמיר המחוקק בענישה המוטלת על לוקחי שוחד (תיקון מס' 103 לחוק העונשין), אך משאינו חל על עבירות שנעברו לפני התיקון, מתוך זהירות, אין המאשימה טוענת כי ההחמרה חלה על הנאשם, אף שהתיקון מלמד על החומרה היתרה בה תופס המחוקק את לקיחת השוחד.

ב. בהתייחסו למתחם העונש ההולם (להלן: המתחם) ולתיקון 113 לחוק העונשין, הפנה ב"כ המאשימה לקריטריונים לפיהם יקבע בית המשפט את המתחם, וביקש להעמידו, כאמור, על טווח שבין 42 ל-62 חודשי מאסר בפועל. לטענתו, משנעברו העבירות בשני פרטי האישום במקביל ובנסיבות דומות, יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לכלל העבירות, הן לקיחת השוחד, השידול למתן שוחד והן עבירת המרמה והפרת האמונים. בנוסף, ציין כי המאשימה אינה מבקשת להעניש את הנאשם בגין קבלת ארוחות ללא תשלום במסעדת גני הגליל, משלא הואשם הנאשם בגין פרשיה זו במסגרת כתב האישום. (נוכח עמדה זו של המאשימה בקשר לארוחות החינם, לא נזכר ענין זה לעיל).

ג. אשר לתכנון שקדם לביצוע העבירה, ציין כי הנאשם ביצע את העבירות בהן הורשע משך תקופה ממושכת, לאחר תכנון ובתחכום, תוך חבירה לאחרים, והסוואה של "טביעות האצבע" שלו בביצוען.

ד. לגבי חלקו היחסי של הנאשם, הנאשם ניצללרעה את כוחו ואת מעמדו לצרכיו הפרטיים, בהיותו בכיר בעירייה. הנאשם הוא העבריין הדומיננטי בביצוע העבירות, נוכח בכירותו בעירייה, העובדה שהוא זה שיזם את תשלומי השוחד, ומקום בו התעכבו - עשה מעשים כדי לדרבן את פלאח לשלם לו שוחד.

ה. לעניין הנזק שנגרם מביצוע העבירה, ב"כ המאשימה טען כי מעבר לפגיעה בערכים החברתיים המתוארים לעיל ולהלן, גרם הנאשם גם לנזקים מוחשיים לעירייה, תוך סטייה מהשורה וקידום ענייניו של פלאח בניגוד לעמדתם המקצועית של הגזבר והמבקר בעירייה. על אף כשלונו להטות את המכרז בשנת 10', בשל חקירת המשטרה, ראוי להתייחס גם לניסיונו לעשות כן כאל נזק פוטנציאלי רב. לטענתו, עצם העובדה שהנאשם קיבל כ-150,000 ₪ מפלאח מעידה על מעמדו ותרומו לענייניו, ומעידה למצער על גובה הנזק שנגרם לעירייה. זאת, מעבר לניצול משאביה לצרכיו הפרטיים, באופן שמנע שימוש יעיל בעובדיה ובמשאביה לצורכיהם של תושבי העיר.

ו. לשיטתו של ב"כ המאשימה, לא מתקיימות נסיבות לקולא המצדיקות הקלה במתחם העונש ההולם. נוכח מימדיה המדאיגים של תופעת השחיתות הציבורית בשנים האחרונות לטענתו, יש צורך בהרתעת הרבים במקרה זה, וראוי כי בית המשפט יסתמך על סעיף 40 בתיקון 113.

ז. ב"כ המאשימה טען כי נסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות עברו הנקי, אינן מצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם ואף לא הקלה משמעותית בעונשו, תוך הפניה לפסיקה שתפורט להלן.

אשר לחלוק הזמן מאז ביצוע העבירות עד להגשת כתב האישום, טען כי העבירות נחשפו בשנת 10', וכתב האישום הוגש בשנת 13', בשל הצורך בהשלמות חקירה, ההיקף של חומר החקירה והתמשכות

הליכי השימוע. לכן, לא ניתן לומר שהשיהוי מקהה מחומרת המעשים.

ח. עוד טען כי אף שאין מקום להחמיר בענישת הנאשם נוכח כפירתו באישום וניהול הליך ההוכחות, אין מקום ליתן לו אותה הקלה לה זוכים נאשמים שהודו במעשיהם, נטלו עליהם אחריות וחסכו זמן שיפוטי.

ט. לתמיכה בטענותיו, הפנה לפסיקה רלוונטית, לפיה הוטלו על נאשמים שהורשעו בעבירות שוחד עונשי מאסר ממושכים בטווח של 16 ל- 72 חודשי מאסר. (ראו "פ" 5076/14, 5270/14 מ"י נ' אהוד אולמרט (29/12/15), מפי הרכב כב' הש' ג'ובראן, הנדל, פוגלמן, עמית וזילברטל, שם הוטלו על ראש הממשלה לשעבר, אהוד אולמרט, 18 חודשי מאסר בפועל (חלף שש שנות מאסר שהוטלו בערכאה הדיונית), מאסר על תנאי וקנס; ע"פ 3071/13 שלום מלכה נ' מ"י (19/6/13), מפי כב' הש' ג'ובראן, שם הושתו על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל והערעור נדחה; ע"פ 7921/11 דוד וענונו נ' מ"י (24/8/15), מפי הרכב כב' הש' ג'ובראן מלצר ושהם, שם נדון הנאשם, עובד בכיר ברשות המסים, לשש שנות מאסר והערעור נדחה; ע"פ 511/73 יעקב יחזקאל נ' מ"י, פ"ד כט (1) 32, מפי כב' הש' כהן, שם נדון הנאשם לשלוש שנות מאסר; ע"פ (חי') 50684-05-13 מ"י נ' שחר שבו (12/9/13), מפי כב' הש' גריל, ברלינר ובר-זיו, שם נדון הנאשם ל- 16 חודשי מאסר והערעור נדחה; ע"פ (ת"א) 61784-01-13 מ"י נ' צבי בר (4/6/15), מפי כב' הש' גורפינקל, שם הושת על הנאשם חמש וחצי שנות מאסר, (הערעור תלוי בבית המשפט העליון), ועוד).

נוכח כל האמור, ביקש להשית על הנאשם מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה, מאסר על תנאי וקנס.

7. טיעוני ההגנה

ההגנה עתרה להימנע מלמצות את הדין עם הנאשם, וביקשה כי הנאשם לא יישלח לריצוי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה.

א. הסנגור המלומד טען כי מדובר באחד המקרים הקשים לגזירת הדין, משמבקשת המאשימה לשלול את חירותו של הנאשם בן ה-63, אשר מעולם לא הורשע בפלילים והקדיש למעלה מ-40 שנה לעשייה למען הזולת, אף שהוא איש פוליטי. בנוסף לעשייתו הפוליטית, נתן הנאשם מזמנו וממרצו לציבור בהתנדבות, שלא על מנת לקבל שכר ממשי.

ב. הוא הפנה לעובדות שנקבעו בעניינו של הנאשם, והדגיש כי הנאשם הורשע בקבלת שוחד בסך של 150,000 ₪ לקידום עניינו של פלאח בעירייה, אך בהכרעת הדין נקבע באופן חד משמעי כי לא הובאו ראיות להוכיח כי הנאשם סייע לפלאח לזכות במכרזים קודמים בעירייה, וכל אשר הוכח הוא מעורבותו השולית במכרז האחרון שפורסם במאי 2010'. כך גם לא הוכחה הגדלת כוח אדם זמני או הכנסות נוספות שהנאשם אישר לפלאח.

עוד נטען כי אף שאין מחלוקת בכך שעבירת השוחד אינה דורשת הוכחה כי מקבל השוחד פעל או אפילו היה בעל סמכות להשפיע על מטרת השוחד, הרי כי משלא הוכח כי הנאשם פעל בין השנים 10'-06' להטיית מכרזים לטובת פלאח, לא ניתן לטעון כי באותן שנים פגע באמון הציבור, וגרם בעצם קבלת השוחד לפגיעה כלכלית כלשהי בעיריית נשר ובציבור הבוחרים שלו.

ההגנה הדגישה כי בתקופה בה היה הנאשם סגן ראש עיר, עמדה העלות החודשית של שירותי הניקיון על כ-330,000 ₪ בחודש, וכיום משלמת עיריית נשר סכום של 750,000 ₪ לחודש. (ענ/1). דהיינו, אפילו קיבל הנאשם שוחד, הרי תמיכתו בחברה של פלאח הייתה לטובת הקופה הציבורית ולא לרעתה. משנדרש לכך שההצעות של פלאח היו נמוכות עד בעייתיות, ציין כי קיימת אפשרות שפלאח עבד בזול עבור עיריית נשר, על מנת לזכות במכרזים במקומות העשויים להיות משתלמים יותר, כגון עיריית תל אביב, אם כי מעולם לא נטען כי פעל בעיריית תל אביב.

ג. אשר למתחם הענישה, ההגנה בירכה על עמדת המאשימה, לפיה אין צורך לקבוע מתחם נפרד לעבירות השוחד ועבירת המרמה והפרת האמונים, והצטרפה לעמדת המאשימה, כי יש מקום לקבוע מתחם אחד כולל לכל העבירות בהן הורשע הנאשם, בטענה כי מדובר באירוע אחד בפרט האישום הראשון ובאירוע אחד בפרט האישום השני.

כמו כן, בירכה על עמדת המאשימה, לפיה לצורך קביעת המתחם, יש להתייחס לסעיף של עבירות השוחד לפני תיקונו בשנת 10', דהיינו עד שבע שנות מאסר.

הסנגור טען כי המתחם הראוי בעניינו של הנאשם, ביחס לשני פרטי האישום, נע בין 6 ל-12 חודשי מאסר, מאסר על תנאי וקנס כספי, בעותרו להשית על הנאשם עונש ברף הנמוך של המתחם, ולאפשר לו לרצות את המאסר בעבודות שירות, מכיוון שמדובר בעבירה שנסיבותיה אינן חמורות.

לטענתו, אף שמדובר בעבירות שוחד, אין דינו של אדם שביצע עבירת שוחד וגם הצליח להטות מכרזים ולגרום לפעולות בניגוד גמור לצרכי הציבור, זהה לאדם אשר קיבל שוחד ולמעשה לא עשה דבר וחצי דבר בעד השוחד, ולשיטתו, צריך המתחם בעניינו של האחרון להיות נמוך בהרבה מעניינו של הראשון.

הסנגור הפנה לסעיף 40ט לחוק העונשין, המגדיר את הנסיבות לחומרא בקביעת המתחם, וטען כי לא הוכחו נסיבות כאמור. לא הוכח תכנון מתוכם לביצוע העבירה, גרימת נזק כתוצאה ממנה, צפי לגרימת נזק מביצוע העבירה או כי צפוי היה להגרם נזק מביצועה. לטענתו, ההיפך הוא הנכון, התשלום כיום לעומת התשלום בזמן כהונתו של הנאשם מלמד כי נחסכו כספים רבים בזמן עבודתו של פלאח בעיריה.

ד. עוד טען, כי סעיפים 40ה לחוק העונשין בדבר הגנה על שלום הציבור וסעיף 40ו לחוק העונשין בדבר הרתעה אישית, אינם חלים בעניינו של הנאשם, מפני שהנאשם, למעשה, גזר על עצמו הרחקה מהשירות

הציבורי. אשר להרתעת הרבים, לא ניתן לומר כי עבירת השוחד הפכה למכת מדינה, המחייבת החמרה בעניינו של הנאשם דווקא, על מנת להרתיע את יתר עובדי הציבור. מכל מקום, לא הוכח כי קיים "סיכוי של ממש" שענישה מחמירה בעניינו של הנאשם תביא להרתעת הרבים. מכל מקום, לשיטת ההגנה, נושא ההרתעה יכול להיות שיקול לענישה אך ורק בתוך מתחם העונש ההולם ולא מחוצה לו.

ה. ההגנה הפנתה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, יליד 54', בן לניצולי שואה, אשר עלה מרומניה בשנת 61', שירת בצבא, סיים קורס קצינים והשתחרר משירות מילואים כרב סרן. הנאשם סיים תואר בכלכלה ובמדעי המדינה ותואר שני בביקורת פנים, כאשר בתקופת לימודיו היה פעיל כיו"ר מועצת הסטודנטים ועורך העיתון "פסק זמן". כאזרח התנדב בקצין העיר, עבד בחברת ארקיע ובמשרד המסחר והתעשייה כמנהל מדור חוץ. הנאשם אב לשישה ילדים, שהקטן בהם הוא בן 3.5, ושליחתו אל מאחורי סורג ובריח בגילו המתקדם, מצבו הרפואי והמשפחתי, תפגע קשות בו, במשפחתו, ובעיקר בבנו הקטן, הקשור אליו מאוד, ואשר סובל מבעיות ומחרדה סביב הקושי והפחד מהיעלמות של אביו, כאמור בחוות הדעת של ד"ר ירון מצליח.

ו. לטענת ההגנה, הנאשם איבד את עבודתו כתוצאה מהחקירה המשטרתית, ומאז ועד היום הוא מנודה למעשה חברתית ופוליטית, כפי שהעידו עדי האופי מטעמו. שמו הוכתם והושחר בכל מדיה אפשרית, והדבר פגע בו בקשריו עם חבריו ובני משפחתו.

כפי שהעידו גם עדי האופי, הנאשם, שהיה בן למופת להוריו, לקח על עצמו את האחריות להתדרדרות במצבה של אמו, אשר נפטרה בפברואר 12', וסובל מרגשי אשמה על חלקו, כשהוא חש כי הפרסומים בעיתון ומצבו לאחר החקירה, הביאו על אמו את מותה תוך תחושה שבנה הוא עבריו.

הענישה התקשורתית והבושה ילוו אותו בכל אשר ילך לאורך כל חייו. בני משפחתו של הנאשם העידו על הסבל הרב שעברה המשפחה, עד כדי העברת הבת לבית ספר אחר על רקע ההשפלה שחוותה מחבריה לספסל הלימודים. כאמור לעיל, גם בנו הצעיר של הנאשם מדוכא וחרד, כעולה ממכתבו של המטפל, המעריך כי ניתוק מהאב עלול לגרום למשבר שיחריף את מצבו.

ז. הנאשם נעדר הרשעות קודמות, ולא נתפס בביצוע עבירה, קלה כחמורה, מאז שחרורו ממעצר בתיק זה. מדובר באדם אשר תרם לחברה תרומה נכבדה, עשה לילות כימים למען עבודתו, כפי שהעידו עדי האופי.

ח. במהלך שירותו הציבורי הנאשם שרוי במצבי לחץ, אשר הובילו לפרוץ מחלת הסוכרת בשנת 10'. מאז פרוץ הפרשה התדרדר מצבו הרפואי של הנאשם בתחום האורולוגי, הוא סובל מבעיות בתפקודי הכליות, מבעיות בשינה, מעודף כולסטרול, יתר לחץ דם, ואף מזריק אינסולין.

ט. עוד טענה ההגנה כי חלוף הזמן מהווה שיקול לקביעה של מתחם הענישה, או לחלופין שיקול משמעותי להקלה בתוך המתחם. מדובר בעבירות שנעברו בין השנים 06'-10', דהיינו חלפו כעשר שנים מאז תחילת ביצוען, וחלוף הזמן הוא משמעותי בעניינו, נוכח העובדה כי הנאשם לא עבר כל עבירה מתחילת החקירה

ולאורך כל תקופת משפטו.

י. נטען כי מדובר בעבירה מתמשכת, אשר בוצעה, רובה ככולה, טרם התיקון בחוק העונשין שהביא להחמרה בענישה רק בשנת 10'. החמרת הענישה בעבירות שוחד משבע לעשר שנות מאסר, "מסמכות שלום לסמכות מחוזי", גרם לכך שכתב האישום הוגש לבית המשפט המחוזי, מחייבת כי העונשים ייגזרו לפי המצב החוקי בעת ביצוע העבירות, אשר רובן המוחלט בוצע לפני תיקון החוק.

יא. ההגנה הפנתה למספר פסקי דין בעבירות שוחד, בהם נדונו נאשמים לעונשים שבין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל. (ראו רע"פ 2381/12 **יעקב משולם נ' מ"י** (8/4/12), מפי כב' הש' נאור (כתוארה דאז), ראש לשכת תביעות תעבורה, אשר נדון ל-7 חודשי מאסר בפועל; ע"פ (נצ') 10004-03-16 **עודד המאירי נ' מ"י** (5/7/16), מפי כב' הש' קולה, ראש עיר אשר נדון ל-6 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות שוחד חמורות מאלה של הנאשם; ת"פ (ב"ש) 10579-07-15 **מ"י נ' גרשון בר זיו** (19/4/16), מפי כב' הש' עדן, סוהר, אשר הורשע על פי הודייתו במסגרת הסדר טיעון ונדון ל-6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות; ת"פ (ב"ש) 36890-02-13 **מ"י נ' רוברט פאר** (19/10/14), מפי כב' הש' ביתן, לענין כבאי, אשר נידון ל-12 חודשי מאסר בפועל; ת"פ (חי') 45127-08-11 **מ"י נ' יונתן פרוחי** (11/4/13), מפי כב' הש' סעב, סגן ראש אגף אחזקה בחברה הלאומית לדרכים, אשר בעקבות הסדר טיעון נדון ל-6 חודשי מאסר שרצו בעבודות שירות, ועוד).

ההגנה הפנתה גם לפסקי דין נוספים, בהם נגזרו על נאשמים בעבירות שוחד עבודות שירות בלבד. (ת"פ (ת"א) 10291-01-12 **מ"י נ' צרני ואח'** (9/6/14), מפי כב' הש' רוזן; ת"פ (ת"א) **מ"י נ' אלסין** (614), מפי כב' הש' אמסטרדם; ת"פ (שלום חד') 55578-09-12 **מ"י נ' גרוסמן** (2/6/14), מפי כב' הש' סגל-מוהר; ת"פ (שלום ת"א) 650-06-13 **מ"י נ' ברזלאי** (30/4/14), מפי כב' הש' מרגולין-יחידי; ת"פ (שלום י-ם) 3379/09 **מ"י נ' מורד** (13/34), מפי כב' הש' קורנהאוזר).

יב. לסיכום, נטען כי העבירה שעבר הנאשם מצויה ברף הנמוך עד בינוני של עבירות השוחד, והוא נענש במידה מספקת על ידי התקשורת באיבוד פרנסתו, כבודו, פגיעה בבריאותו והרס משפחתו, למרות שחטא לראשונה ומגיעה לו הזדמנות מסוימת. לכן, ביקש לחוס עליו ולא לשלוח אותו לבית הסוהר.

יג. דברי הנאשם

הנאשם ביקש בכל לשון של בקשה שלא לשלוח אותו לבית הסוהר. ביחס לפלאח הדגיש כי אינו גזעני, תמיד פעל לטובת הכלל, ושמו הטוב נפגע אנושות. הוא חזר על נסיבותיו האישיות, ציין כי יש לו שישה ילדים, ילדה נוספת על אלה שנזכרו לעיל, וגם היא אינה רוצה לדבר עמו עוד. כן סיפר כיצד הוא מטפל בילדו בן ה-4, התלות שלהם זה בזה, וההשלכות על בנו הקטן בכך שיעלם מהבית. הוא הזכיר את הוריו ניצולי השואה ואת אחותו, אשר נפטרו, התייחס לחולי של אחיו, והדגיש את הצרות שעברה ועוברת משפחתו המורחבת. הוא ציין כי הוא מזריק כל יום עקב מצבו הבריאותי, השמין ואף התחיל לעשן. לדבריו, הוא אינו עובד, פרט להתנדבות בימי שישי, יושב לבד בבית כל היום, אין בא ואין יוצא, הוא מתבייש לפגוש את שכניו ותושבי עירו, ילדיו מרחמים עליו,

הוא אינו מבקש דבר מהמדינה, ולא יתמודד בשנית על השירות הציבורי. בני משפחתו מתביישים אף הם במצב וסובלים ממנו.

דין

8.

גזירת הדין היא מן הקשות במטלות השיפוטיות, בעיקר כאשר עסקין באנשים נורמטיביים באורחות חייהם, עובדי ציבור בעלי עבר נקי, אשר ביצעו עבירות חמורות. הענישה מושפעת בכללותה משיקולי גמול והרתעה - אם כי קרנה של האחרונה ירדה לאחרונה בעקבות מחקרים שנעשו על ידי אנשי אקדמיה, ויש להוכיחה - חומרת העבירות, נסיבות ביצוען, תכיפותן, השלכותיהן, מידת פגיעתן בציבור ועוד; כך מושפעת היא מהנסיבות האישיות של מבצעי העבירות, נסיבות נוספות, וכן שיקולי שיקום, כאשר בכל מקרה ומקרה מוטלת על בית המשפט החובה לערוך את האיזון בין האינטרסים השונים. (השוו ע"פ 2163/05 דג'מיל אלייב נ' מ"י (12/12/05), מפי כב' הש' רובינשטיין, וע"פ 344/81 מ"י נ' שחר סגל, פ"ד לה (4), 313, מפי כב' הנשיא שמגר; ראו גם ע"פ 4890/01 מ"י נ' פלוני, פ"ד נו(1), 594, מפי כב' הש' בייניש (כתוארה אז)).

העיקרון המנחה בגזירת עונשו של נאשם הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו, כאשר הפסיקה פירשה את עקרון ההלימה כמבטא את "עקרון הגמול". (ראו ע"פ 1523/10 פלונית נ' מ"י (18/4/12), מפי כב' הש' רובינשטיין). השיקולים לבחינת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה הם הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה, ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

חומרתן של עבירות השוחד, מרמה והפרת אמונים.

9.

בשורה ארוכה של פסקי דין הוגדרו עבירות השוחד וכן הפרת אמונים כעבירות חמורות ביותר שיש בהן כדי לפגוע ביושרה של הרשות הציבורית ולערער את אמונו של הציבור בה, וכן פגיעה בתדמית של כלל עובדי השירות הציבורי ובאמונו של הציבור במוסדות הציבוריים. לא אחת נפסק כי על בית המשפט להעביר מסר חד משמעי לציבור בדבר שמירה על טוהר המידות ברשויות השונות, לרבות ברשויות המקומיות, וכי המאבק בשחיתות הציבורית צריך לבוא לידי ביטוי בענישה מחמירה ומרתיעה. לכן נפסק, כי יש להשית על מי שמבצע עבירות שוחד ענישה כבדה, אשר תהלום את מידת הגמול הראויה לו, ותישא מסר הרתעתי לעובדי הציבור בכלל. וכך נפסק:

"על חומרתה הרבה של עבירת השוחד ועל הענישה הכבדה שיש להשית על מבצעה עמד בית משפט זה פעמים רבות [ראו למשל: רע"פ 10231/03 קורן נ' מ"י (לא פורסם), [פורסם בנבו], 11.12.03], פסקה 5; ... יפים לעניין זה דבריה של כבוד השופטת ש' נתניהו: "עבירת שוחד היא מהחמורות ביותר במישור הציבורי. היא משחיתה את המידות. היא מהווה סכנה ליסודותיו של משטר חברתי צודק. היא מערערת את האמון של הציבור בשלטון" [ע"פ 4722/92 מרקוביץ נ' מ"י, פ"ד מז(2) 45, 49 (1993)]

...

... "הסכנה לדמותו של השירות הצבאי ולאפיה של החברה בישראל היא כה גדולה, עד שאין להירתע מנקיטת אמצעי ענישה קשים ומורגשים היטב כלפי מי שעולה על דרך השוחד - אם כנותן, אם כלוקח או כמבקש, ואם כמתווך" (ע"פ 341/73 מדינת ישראל נ' ויטה וערעור שכנגד [2], בעמ' 613) [שם, בעמוד 50]. (ע"פ 5822/08 **טריטל נ' מ"י** (12/3/09), מפי כב' הש' דנציגר).

וכן,

"מעשה השוחד חותר תחת אושיות המינהל התקין, משחית את מערכת המינהל הציבורי ומסיט אותה לפעול שלא על פי קריטריונים ענייניים (רע"פ 2905/98 רון נ' מ"י, פ"ד נג(1) 728, 734-735 (1999)). הפסיקה חזרה והדגישה כי יש להחמיר עם מבצעי עבירת השוחד ולמצות עימם את הדין כדי להעביר מסר חד וברור לשמירה על טוהר המידות (ראו, לדוגמה, ע"פ 341/73 מ"י נ' ויטה, פ"ד כז(2) 610, 613 (1973); ע"פ 6129/94 שמבי נ' מ"י (לא פורסם, 15.1.1995)...וכי על מעשים מסוג זה יש להגיב ביד קשה הן משיקולי גמול והן משיקולי הרתעת הרבים (ע"פ 739/09 מ"י נ' שניצר (לא פורסם, 1.7.2009)). הדברים אמורים כלפי כל מי שהיה מעורב במתן שוחד ובודאי כלפי מי שקיבל באופן קבוע ושיטתי כספים וטובות הנאה כמו המשיב דן...". (ע"פ 6202/11 **מ"י נ' קבילו** (23/11/11), מפי כב' הש' עמית).

עבירת השוחד והפרת אמונים מבוצעות בדרך כלל על ידי אנשים נורמטיביים, בעלי תפקידים ציבוריים, המקנים להם כוח וסמכויות לנהל את ענייני הציבור ואשר זכו מתוקף תפקידים לאמון הציבור. בכירותו של הנאשם כסגן וממלא מקום ראש עיר, מהווה נסיבה לחומרה לצורך גזירת עונשו. הדבר גורם לפגיעה כפולה ומכופלת באמון הציבור, שהרי "אם בארזים נפלה שלהבת..." וגו'.

זה מכבר נקבע כי העונש הראוי לעובד ציבור שלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו הוא מאסר לריצוי בפועל, וכי רק בהתקיים נסיבות יוצאות דופן ניתן לסטות מסטנדרט ענישה זה.

"הלכה רווחת ומיוסדת היא, כי עובד ציבור הלוקח שוחד תמורת פעולה הקשורה בתפקידו, אחת דינו להיענש במאסר ממשי. חריגה מן הכלל הזה מותרת רק בהתקיים נסיבות יוצאות דופן; ובמקרה שלפנינו נסיבות כאלה אינן מתקיימות... השיקול המרכזי בענישתן של עבירות מסוג זה הוא הרתעתם של עובדי ציבור אחרים מפני ביצוע עבירות דומות, ושיקול זה אכן מחייב, כפי שכבר צוין, להעניש על ביצוען של עבירות מסוג זה בעונש מאסר שיש עמו כליאה בפועל..." (ע"פ 6564/04 **סטויה נ' מ"י** (18/10/04), מפי כב' השופטים מצא, ביניש (כתוארה דאז) ולוי; ראו גם ע"פ 10735/04 **גולדמן נ' מ"י** (20/2/06) מפי כב' הש' נאור (כתוארה דאז); ע"פ 4416/90 **זינו נ' מ"י** (30/12/90), מפי כב' הש' אלון; ע"פ 6564/04 **סטויה נ' מ"י** (18/10/04), מפי כב' השופטים מצא, ביניש (כתוארה אז) ולוי; ע"פ 1224/07 **בלדב נ' מ"י** (10/2/10), מפי כב' הש' פרוקצ'יה; ע"פ 10627/06 **יהושוע נ'**

מ"י (8/5/07), מפי כב' הש' נאור (כתוארה דאז); וכן ע"פ 4115/08 גלעד ואח' נ' מ"י (24/1/11), מפי כב' הש' (כתוארו דאז) גרוניס).

10. אשר להפרת אמונים והערכים המוגנים על ידי איסור זה, בית המשפט העליון עמד על תכליתו בדנ"פ 1397/07 מ"י נ' שבס, פ"ד נט(4), 345, מפי כב' הנשיא ברק:

"אכן, האיסור הפלילי על הפרת אמונים הוא מכשיר מרכזי למאבקה של החברה לשמירה על טוהר השירות והשורות, למניעת סטיות מהשורה, ולהבטחת אמן הציבור במשרתי הציבור. ביטולה של העבירה או אף צמצומה מעבר לנדרש יפגע בכוחה של החברה להגן על עצמה מפני עובדי ציבור העושים שימוש לרעה בכוח השלטון. כוח זה הופקד בידיהם בנאמנות. הסנקציה הפלילית נועדה להבטיח כי הנאמנות תישמר, וכי כוח השלטון לא יהפך לשלטון הכוח. רוצים אנו לקיים בישראל חברה מתקדמת, הבנויה על מינהל ציבורי תקין, על שלטון החוק, ועל יחסי אנוש המעוצבים על בסיס של ישר, הגינות וטוהר מידות. האיסור הפלילי על הפרת אמונים נועד להבטיח מטרות אלה. שיטות...

כחוט השני עוברת בפסיקתו של בית המשפט העליון התפיסה כי האיסור הפלילי על הפרת אמונים בא לשמור על שלושה ערכים מוגנים. הערך הראשון הינו אמן הציבור בעובדי הציבור. הערך השני הינו טוהר המידות של פקידי הציבור. הערך השלישי הינו אינטרס הציבור, עליו מופקד עובד הציבור".

על מדיניות הענישה המחמירה בעבירות של הפרת אמונים נאמר:

"קיימתחומרהרבהבעבירתהפרתאמוניםמצדעובדציבורבשהחשיבותשל הערכים המוגנים העומדים בבסיסה העבירה. החשיבות שבהגנה על ערכים אלה מתעצמתנוכחגילוייםגובריםוהולכיםשלשחיתותציבוריתבמסדרונותהשלטון.המאבקעלאלהיכוללהיעשותבמצעותהעברתמסרברורשלמאבקנחרץלקיומו של מערך ציבורי ואיוולכן יש צורך בענישה מרתיעה". (ע"פ 1044/12 יגאל סער נ' מ"י (10/12/12), מפי כב' הש' ג'ובראן; כן ראו 2144/11 מצא נ' מ"י (20/6/11), מפי כב' הש' לוי).

11. א. הנאשם ניצל את מעמדו וכוחו כעובד ציבור בכיר בעיריה, ואת האמן שניתן בו על ידי הציבור מתוקף תפקידיו אלו, לצורך קידום ענייניו האישיים. הנאשם, אשר שימש בזמנים הרלוונטיים סגן וממלא ראש עיר, היה אחראי בין היתר לטיפול על עבודתן של מחלקות התפעול בעיריה, תחזוקה, תברואה, גינון, מים, וכן נגע גם בנושא כוח אדם ביחד עם וינשטיין. הנאשם ניסה להסתיר את היקף כוחו והשפעתו בעיריה, לרבות הקשר שלו לעובדי כוח האדם הזמני, כפי שנכתב בהכרעת הדין.

אין עסקין במעידה מקרית, בכשלון חד פעמי, אלא בריבוי מעשים שביצע הנאשם מדי חודש בחודשו, באופן שיטתי, מאורגן ויזום, סדרת מעשים אשר נמשכה כאמור על פני פרק זמן של לא פחות מארבע שנים, בהפרשי

זמן קבועים בין תשלום לתשלום. המעשים בוצעו בתחום רב, כאשר הנאשם ופלאח נזהרו מהאזנות סתר, דיברו בקודים, כשהנאשם מסתיר את עומק הקשרים בינו לבין פלאח, ומבלי לדווח על היקף המידע שמסר לו. בכך מנע שקיפות, תיעוד ופיקוח על מעשיו.

הנאשם דרש וקיבל מפלאח - בנסיבות המפורטות בהרחבה בכתב האישום - סכום קבוע, אשר שולם לידיו במזומן על ידי פלאח, בשליש הראשון של כל חודש, בצנעה, במשרדו, במסעדות, ברכבו, בשירותים, בביתו של כל אחד מהם, ובנסיבות נוספות. כאמור, בשנה האחרונה לפני חשיפת הפרשה, עמד הסכום החודשי על כ- 5,000 ₪, ובסך הכל הסתכמו כספי השוחד בסכום של כ- 150,000 ₪. הנאשם ביטא "אפס סובלנות" כאשר פלאח לא שילם לו את הסכום החודשי המוסכם ביניהם במועדו, וניסה להמנע מכך באמרו שהוא סובל מחסרון כס, משל דובר במשכורת חודשית שפלאח הלך. לא זו בלבד שהנאשם לא נעתר לבקשתו לקבל אורכה, אלא דאג להבהיר לו ברמזים גלויים למדי את ההשלכות הצפויות להפרת ההסכמה השוחדית ביניהם, דהיינו הפסקת פעולתו של פלאח כקבלן כוח אדם של העיריה. או אז חדלו עובדיו של פלאח לשאת חן בעיני מנהלי המחלקות, עובד או שניים פוטרו, ופלאח, אשר "הבין את הרמז", גייס את סכום השלמונים פרוטה לפרוטה, כדי להשביע את רצונו ותאבונו של הנאשם.

למען הסר ספק, אין בדברים משום הבעת אמפטיה כלפי פלאח, אשר ניהל מערכת יחסים שוחדית עם הנאשם משך שנים רבות לצרכיו, היה שותף מלא לביצוע עבירות השוחד, והפיק מכך תועלת ורווח, או הצדקה כלשהיא של מעשיו העברייניים, אלא תיאור האופן בו דרש הנאשם וקיבל את שללו, וכיצד נהג כאשר סבר ששללו נגזל הימנו. התנהלותו של הנאשם, בנסיבות שפורטו בהכרעת הדין, מלמדת כי אין מדובר בהחלטה ספונטנית, במעידה רגעית, כי אם בהתנהלות מתוכננת, מתוככמת, מתמשכת וקבועה, לאורך שנים, של עובד ציבור שניצל לרעה את הסמכויות והכוח שניתנו לו. זאת, מעבר לשידולו של פלאח למתן שוחד לוינשטיין בשנת '06 (כאשר אין חולק כי פלאח המשיך לשלם כספים לוינשטיין מדי חודש בחודשו מאז ועד לחקירת המשטרה), ולניצולם של עובדי עיריה שונים לצרכיו הפרטיים, תוך עשיית שימוש במשאבי העיריה, זמן עבודה וציוד.

מעמדו הרם של הנאשם חייב אותו להקפיד עם עצמו שבעתיים לצורך שמירת יושרתה, שקיפותה, וטוהר המידות של המערכת בה עבד, והוא נמנע מלעשות כן.

ג. הפגיעה בערך המוגן על ידי עבירת השוחד במקרה דנן קשה ביותר, שעה שהמסר הוא כי מבלי "לשמן" את הגורם המתאים ברשות הציבורית, לא יוכל מי שזכה לכאורה במכרז כדין להמשיך בעיסוקו. מדובר בהתנהלות קלוקלת ומגונה של עובד ציבור בכיר, אשר ניצל את כוחו, מעמדו ותפקידו לצורך הפקת רווחים בלתי כשרים לטובתו שלו, ובמעשיו מעל בתפקידו ובאמון הציבור שניתן לו, כל זאת לשם בצע כסף. לא למותר לציין כי מעשיו של הנאשם לא נפסקו מיוזמתו, אלא עם מעצרו, לאחר שהחלה החקירה בפרשה זו.

ב. ההגנה טענה כי מעשיו של הנאשם לא גרמו נזק לעירייה, מפני שהסכום ששולם לקבלני כח אדם בתקופתו של הנאשם עומד על מחצית הסכום המשולם מאז למטרה דומה. דא עקא, שבמהלך שמיעת הראיות הוכח כי לא אחת הפגינו עובדיו של פלאח מול העיריה, מפני שלא קיבלו את שכרם, וכי בהצעה של ושס היתה בעייתיות

מבחינת העמידה בשכר המינימום. מכל מקום, הנזק הממשי בעבירות השוחד אינו דווקא החסכון בכספי ציבור, אלא הפגיעה באמון הציבור בעובדי הציבור וברשויות.

12. מתחם הענישה

א. אשר למתחם הענישה, באי כח הצדדים הביאו בפני בית המשפט פסיקה בעבירות דומות ובה קשת רחבה של עונשים, כמפורט לעיל.

המאשימה אשר עתרה, כאמור, להעמיד על הנאשם את מתחם הענישה על טווח שבין 42 ל-62 חודשי מאסר, הגישה פסיקה בעבירות דומות בה הוטלו עונשי מאסר בטווח שבין 16 ל-72 חודשי מאסר, ואילו ההגנה הפנתה לפסקי דין בעבירות שוחד, בהם נדונו נאשמים לעונשים בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

ב. המאשימה מסכימה כי קבלת השוחד השיטתית מדי חודש מהווה אירוע אחד מתמשך, אך מדובר בתכנית עבריינית מגובשת, שהוצאה לפועל משך כארבע שנים, על ידי אדם רב כוח והשפעה ברשות המקומית. כך גם לגבי הפרת האמונים משך שנים, בה ראתה ההגנה זוטי דברים, על אף שהנאשם נהג במשאבי העיריה ובזמנם של העובדים כבשלו. קבלת השוחד והשידול למתן שוחד בקשר לעובדות פרט האישום הראשון, והפרת האמונים בפרט האישום השני מתכתבים אלה עם זה, ומלמדים על כך כי הנאשם נהג בעיריה כבמגרש המשחקים הפרטי שלו.

נוכח העובדה כי מרבית המעשים בוצעו לפני תיקונה של עבירת השוחד בחוק העונשין, הוסכם כי העונש הקבוע בחוק בגין כל אחת מעבירות השוחד שביצע הנאשם במועדן (לקיחת שוחד ושידול למתן שוחד), עומד על שבע שנות מאסר או קנס כאמור בסעיף 290 לחוק העונשין; העונש הקבוע בצידה של כל עבירת הפרת האמונים הינו שלוש שנות מאסר בפועל.

סבורני כי בנסיבות הענין, נוכח ריבוי המעשים, שיטתיותם וחומרתם, מדיניות הענישה הנהוגה, עומד מתחם הענישה הכולל לעבירת שוחד שבוצעה משך ארבע שנים, השידול למתן שוחד, וכן עבירות המרמה והפרת אמונים שבוצעה לאורך שנים כמפורט באישום השני לעיל, על מאסר בפועל בטווח שבין שנתיים לחמש שנות מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

13. הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ובעת קביעת העונש הראוי לנאשם בתוך המתחם, יש להתחשב גם בנסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו, עברו, לקיחת אחריות על ידו, חרטתו, שיתוף הפעולה שלו עם רשויות אכיפת החוק, מאמציו לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, וכן השפעת הענישה עליו ועל משפחתו, לרבות שיקומו. (ראו ע"פ 10444/06 עייני נ' י' עייני נ' י')

מ"י (25/4/07), מפי כב' הש' ארבל; וכן ע"פ 4890/01 הנ"ל; וכן סעיף 40יא לחוק העונשין).

א. לקולא אני רואה להתחשב בעברו הנקי של הנאשם ובנסיבותיו האישיות, כפי שפורטו בהרחבה על ידי עדי האופי מטעמו, מכתבי ההערכה וההוקרה השונים, טיעוניהם המקיפים של סנגוריו, אשר פורטו אף בהרחבה ואין צורך לחזור עליהם, ואף בדבריו בפני בית המשפט. מדובר באיש ציבור, אשר תרם מזמנו וממרצו לחברה, ואשר ניהל - עובר לביצוען של העבירות בתיק זה, דהיינו לפני '06 - אורח חיים נורמטיבי. עוד לא נעלמו מעיני הקושי שנגרם לו וליקיריו מעצם מעצרו, הפרסומים שליוו את הפרשה, וסיום העסקתו בעיריה וחברותו במועצת העיריה במהלך ניהול ההליך הפלילי נגדם.

לזכותו של הנאשם עומדות עדויות אופי של אנשים מכירי טובה ואסירי תודה, וכן בני משפחה, אשר תיארו את תרומתו של הנאשם לקהילה, מסירותו לעבודתו, לציבור הנזקקים לו, להוריו, וחשיבותו לבני משפחתו. כל זאת, כמפורט בסעיף 4 דלעיל. כך גם מכתבי ההוקרה על התנדבותו לאקו"ם, ושאר הראיות שהוגשו בעניינו, המלמדים על פעילותו הציבורית ותרומתו הרבה לקהילה, הדברים פורטו בהרחבה לעיל, ומשכך, אני רואה לחזור עליהם, ומשקלם נכבד. (לא נעלם מעיני כי גב' אדלשטיין סיפרה שהכספים אותם נתן לה הנאשם הם כספי עיריה, אך אני רואה להניח לטובת הנאשם, כי קיבל אישורים מתאימים לכך).

ב. אשר למצבו הבריאותי והנפשי של הנאשם, מדובר באדם בן כ- 62, הסובל מבעיות רפואיות שונות, לרבות מחלת הסוכרת, אשר פקדוהו ברובן מאז נעצר בגין העבירות נשוא הליך זה, כעולה מהמסמכים שהובאו בפני. יחד עם זאת, על פי הפסיקה הנוהגת, למעט במקרים חריגים, אשר עניינו של הנאשם אינו אחד מהם, אין די במצב בריאותי רופף כדי לפטור נאשם משליחה לכלא.

"...כבר הזדמן לבית משפט זה, לקבוע לא אחת, כי אדם אשר חטא כנגד החברה ובצע עבירות המצדיקות ומחייבות כליאתו למען הגן על הצבור, אל לו לצפות כי מצב בריאותו הרופף יישקל כנימוק מספיק לפוטרו מהמאסר. בחלייו של המערער יכולים לטפל השירותים הרפואיים של שרות בתי הסוהר" (ע"פ 804/05 וייל נ' מדינת ישראל תק-על 86(3) 642; וראו עוד ע"פ 347/75 הירש נ' מדינת ישראל, פ"ד ל(3) 197). (ע"פ 11445/05 **רוט נ' מ"י** (22/6/06), מפי כב' הש' חשין).

בע"פ 3659/13 **פלוני נ' מ"י** (24/3/14), בחן כב' הש' שהם עניינו של נאשם מבוגר אשר סבל מאלצהיימר וממחלות נוספות, ולאחר שניתן גזר דינו, התגלה אצלו גם גידול סרטני. על אף שבית המשפט המחוזי הביא בחשבון את מחלותיו, לא הופטר ממאסר בפועל. וכך נקבע:

"השאלה העיקרית שהעסיקה אותנו במסגרת ערעור זה נוגעת למצבו הרפואי של המערער, ועד כמה יש בכך כדי להשפיע על מידת עונשו. ... מסתבר, כי מאז ניתן גזר הדין, התגלה גידול סרטני בבלוטת התריס של המערער, אשר הוצא בניתוח, והמערער סובל ממחלות נוספות, בצד התדרדרות במצבו הנפשי. עם זאת, נמסר על-ידי גורמי הרפואה בשב"ס כי הם ערוכים ליתן מענה לבעיותיו הרפואיות של המערער, ... לאחר בחינת כלל השיקולים הצריכים לעניין, הגענו למסקנה כי בנסיבות דנן, ... לא נוכל

להיעתר למערער ולהקל בעונשו."

בע"פ 6395/12 **עזריאל נ' מ"י** (2/2/14), בחן כב' הש' שהם עד כמה יש להעניק משקל לנתון בדבר מצבו הרפואי של המערער שם - חולה לב אשר נדרש לטיפול רפואי - בדיון לעניין עונשו, ובהפנותו גם לע"פ 7878/12 **מ"י נ' ארגוב** (16/3/11); ע"פ 9306/06 **פולסקי נ' מ"י** (14/11/06); ע"פ 8226/06 **טוויל נ' מ"י** (10/4/07), קבע:

"מצבו הרפואי הרעוע של מי שהורשע בדין, אין בו כדי להביא לשחרורו מעונש המאסר...לאחר ששקלנו את כלל הנסיבות, ובעיקר את נתוניו האישיים ומצבו הבריאותי של המערער, כעולה מהחומר הרפואי, החלטנו להעמיד את עונש המאסר לריצוי בפועל על חמש שנים (במקום שש שנים) בניכוי תקופת מעצרו".

לא נעלם מעיני האמור בעניינו של אורי לופליאנסקי, אשר עונשו הופחת בגין עבירות שוחד לחצי שנת מאסר בשל מצבו הבריאותי. (ע"פ 5669/14 **אורי לופליאנסקי נ' מ"י**, אשר נדון בע"פ 4456/14 **אביגדור קלנר נ' מ"י** (29/12/15), מפי כב' הש' פוגלמן). ואולם, שם נדון עניינו של אדם אשר סבל ממצב חיסוני ירוד, קבוע ובלתי הפיך, הגורם לכך שכל זיהום עברו מסכן חיים. בית המשפט העליון עמד על כך כי "גם אם ניתן לטפל בו במסגרת מתקני השב"ס, הרי שבהינתן מצבו הייחודי, ברור כי בתקופת כליאתו הוא ייחשף לזיהומים רבים ויאושפז שוב ושוב. חשיפתו לזיהומים חוזרים תגרום לכשעצמה להחמרה נוספת במחלתו ולקיצור ממשי נוסף בתוחלת חייו" (פסקה 190 לפסק הדין; ראו גם ע"פ 4278/10 **בארדאלס נ' מ"י** (23/3/11), מפי כב' הש' נאור (כתוארה דאז), מלצר ופוגלמן).

מבלי להקל ראש במצבו הבריאותי של הנאשם הנדון דידן, לא הובאה בפני כל ראייה לפיה הינו סובל ממצב ייחודי, אשר בעטיו תסכן השהות בתנאי מאסר את חייו. לאחר בחינת מכלול השיקולים הצריכים לעניין, לרבות חומרת מעשיו של הנאשם, ובהיות שב"ס ערוך ליתן מענה לבעיותיו הרפואיות של הנאשם, שוכנעתי מצבו הבריאותי אינו מהווה נימוק מספיק להמנע משליחתו למאסר בין כותלי הכלא.

ג. לא נעלמו מעיני מרכזיותו של הנאשם במשפחתו, כבעל וכאב לילדי, ולילדו הצעיר מאוד בפרט, והפגיעה הצפויה לנאשם ולבני משפחתו משליחתו למאסר מאחורי סורג ובריח. ואולם, יש לזכור כי כל אלה הם תוצאה של התנהלותו הקלוקלת של הנאשם, והעבירות בהן חטא, כמפורט לעיל.

ד. אכן, חלף זמן לא מועט מאז ביצע הנאשם את העבירות בהן הורשע, ואולם ב"כ המאשימה הסביר כי הגשת כתב האישום התעכבה בשל הצורך בהשלמת החקירה ועקב התארכותם של הליכי השימוע, טענה שלא נסתרה. מאז הוגש כתב האישום, הוחלפו סנגורים, ונתבקשו דחיות רבות על ידי ההגנה עד לשמיעת הראיות ובמהלכן, לרבות הגשת הסיכומים והשלמות שונות שנדרשו גם לאחריהם, עד אשר ניתנה הכרעת הדין. אף הטיעון לעונש נדחה פעמיים, משהחליף הנאשם סנגורים פעם נוספת, ונתבקשו דחיות נוספות מנימוקים שונים, לרבות בגין הטענה כי יש כוונה לבקש ביטולה של הכרעת הדין.

לפיכך, לא ניתן לומר כי חלוף הזמן במקרה מיוחד זה מהווה נסיבה משמעותית לקולה.

ה. הנאשם ביקש להסתמך על גזרי דין בהם נגזרו עונשים קלים יחסית בגין עבירות שוחד. דא עקא שרובם של גזרי הדין עוסקים במי שלקחו אחריות על מעשיהם, הודו בהם והביעו חרטה. מקצתם התייחסה להליכים בהם הגיעו הנאשמים והמאשימה להסדרי טיעון הכוללים טווחי ענישה או ענישה מוסכמת. בעניין זה אמר בית המשפט העליון את דברו, כי יש מקום לתת הקלה למי שמוותר מראש על הסיכוי כי בסופו של יום יזוכה מהאישומים המיוחסים לו. (ראו ע"פ 2996/09 **פלוני נ' מ"י** (11/5/11), מפי כב' הש' רובינשטיין, פוגלמן ועמית; ע"פ 712/09 **ראס נ' מ"י** (7/4/10), מפי כב' הש' ג'ובראן, פוגלמן ועמית; ע"פ 2163/05 **אליב הנ"ל**, מפי כב' הש' רובינשטיין; וכן ת"פ (חי') 5150/05 **מ"י נ' שימשילשוילי** (4/5/06), מפי כב' הש' דר). כבר נפסק כי מקום בו הגיעו הצדדים להסדר טיעון, משיקולים ראייתיים ואחרים, אשר גרמו לשני הצדדים לקחת סיכונים מחושבים, עונשיהם אינם מהווים נקודת עיגון לגזירת הדין, ואף לא בסיס לקביעת מתחם ענישה הולם. (השוו ע"פ 2524/15 **שפרנוביץ נ' מ"י** (8/9/16), מפי כב' הש' זילברטל).

למען הסר ספק, איני רואה לזקוף לחובתו של הנאשם את כפירתו וניהול ההליך עד תומו, אך הנאשם אינו יכול להנות מההקלה הניתנת למי שלוקחים אחריות על מעשיהם, מכירים בחומרתם, חוסכים מזמנם של העדים ושל בית המשפט, ומביעים חרטה. ענין זה בא לידי ביטוי שוב ושוב בפסיקה, לרבות בע"פ 2163/05 **אליב הנ"ל**, מפי כב' הש' רובינשטיין. יש לזכור כי הנאשם לא שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, ולא עשה לתיקון תוצאותיהן של העבירות שביצע, או הנזק שנגרם בגין - אובדן האמון בעובדי הציבור ונבחריו. לאורך כל הדרך, מתחילת החקירה ועד למתן הכרעת הדין, לא זו בלבד שהנאשם לא נטל אחריות למעשיו, אלא שהציג עצמו כקורבן של הנסיבות, והצביע על חוקרי המשטרה כבעלי אינטרס בהפללתו, תוך הכפשתם בכך שחברו ליריביו מטעמים פוליטיים, כדי להפילו ממעמדו הרם משיקולים זרים, טיעונים שנדחו מכל וכל. משעומת בחקירתו עם ראיות שהובאו נגדו, השתלח בין השאר בחוקרת המשטרה, בהטיחו בה כי היא מעוניינת בנפילתו וגרמה לפטירתה של אמו.

הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו גם לאחר הכרעת הדין, לאחר שעניינו נשמע מתחילתו ועד סופו, תוך העדה של כל העדים, וחלקם יותר מפעם אחת. הוא המשיך לטעון כי מדובר בעלילה שנטווחה נגדו, בקנוניה שנועדה להפילו מכהונתו הרמה, תוך נסיון לפתוח את הענין מחדש. זאת, על אף שנותן השוחד - פלאח, העד המרכזי אשר סיבך את הנאשם, ואשר עדותו חוזקה בעדותו של וינשטיין ובראיות אחרות - הודה אף הוא בעבירות המיוחסות לו לאחר הרשעתו של הנאשם, והורשע בהן בתיק המקביל. לא ניתן שלא להתרשם כי הנאשם, הכופר בעובדות שנקבעו בהכרעת הדין, נוטה למזער את חשיבות העבירות שביצע, ואין בדבריו משום חרטה או הבעת הבנה לחומרת מעשיו, למעט הצער כי נתפס ונאלץ לתת עליהם את הדין. בנסיבות אלה, הנאשם אינו זכאי לאותה הקלה הניתנת למי שמפנים את האיסור במעשיו.

14. לסיכום, לא אוכל להיעתר לבקשתו של הסנגור המלומד ולבקשת הנאשם להטיל עליו עונש שאינו כרוך במאסר בין כתלי הכלא. הנאשם, שני רק לראש העיריה, רב עוצמה ובעל כח והשפעה, מעל באמון שניתן בו, ובהתנהלותו פגע פגיעה קשה בתדמיתו של השירות הציבורי ושל עובדי ציבור אחרים

העושים תפקידם נאמנה. העובדה כי קבלת השוחד השיטתית הוכרה כאירוע אחד לצורך מתחם הענישה, אינה משנה את העובדה הפשוטה כי מדובר בעשרות מעשים אשר השתרעו על כארבע שנים כמפורט לעיל, כל פעם מחדש, אם כי מדובר בתכנית עבריינית אחת. כך גם לגבי השידול למתן שוחד לוינשטיין, כך גם לגבי הפרת האמונים, והעסקתם של עובדי עיריה שונים לצרכיו הפרטיים, בשעות העבודה, ללא תשלום, לא אחת ולא שתיים. בכל רגע נתון, בכל חודש בחודשו, היתה בידי הנאשם האפשרות לסגת ממעשיו הנלוזים ולחזור למוטב, אך הדבר לא עלה בדעתו, כפי שהוכח בראיות שהובאו בפני בית המשפט, והמעשים נפסקו רק עם מעצרו. מעשיו נגועים בשחיתות מתמשכת, בחוסר תום לב ובנחישות להשיג רווח לעצמו, תוך הצבת האינטרס האישי שלו במוקד, ומדברים בעד עצמם.

בנסיבות העניין מן הראוי להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל לתקופה משמעותית, ההולם את חומרת מעשיו ונסיבות ביצוען, כאשר שירות בתי הסוהר ערוך למתן טיפול בריאותי ונפשי לנאשם, כלל שהדבר ידרש במהלך תקופת ריצוי עונשו. יחד עם זאת, בהתחשב בנסיבות שפורטו על ידי ההגנה בטיעוניה, איני רואה למצות עמו את הדין.

15. נוכח המקובץ לעיל, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים לחומרה ולקולה, אני רואה להשית על הנאשם עונשים כדלקמן:

א. 36 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו של הנאשם בתיק זה.

ב. מאסר על תנאי למשך 15 חודשים, שהנאשם לא ישא בו זולת אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירה מהעבירות בהן הורשע, ויורשע בה בתוך תקופת התנאי או לאחריה.

ג. קנס בסך ₪ 150,000 או 10 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 30 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1/12/16 ואילך.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' תשרי תשע"ז, 06 אוקטובר 2016.